

BỘ NỘI THƯƠNG
Số: 17-NT

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 3 tháng 10 năm 1983

THÔNG TƯ

CỦA BỘ NỘI THƯƠNG SỐ 17-NT NGÀY 3-10-1983 HƯỚNG DẪN VIỆC XÂY DỰNG VÀ TĂNG CƯỜNG THƯƠNG
NGHIỆP XÃ HỘI CHỦ NGHĨA TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN, THỊ XÃ, THÀNH PHỐ TRỰC THUỘC TỈNH

Thi hành các nghị quyết của Hội đồng Bộ trưởng số 188-HĐBT ngày 23-11-1982 về tăng cường thương nghiệp xã hội chủ nghĩa và quản lý thị trường, số 50-HĐBT ngày 17-5-1983 về tiếp tục đẩy mạnh công tác xây dựng huyện và tăng cường cấp huyện và số 56-HĐBT ngày 7-6-1983 về những nhiệm vụ cấp bách trong phân cấp quản lý kinh tế, Bộ Nội thương hướng dẫn về nội dung xây dựng và tăng cường thương nghiệp xã hội chủ nghĩa trên địa bàn huyện, thị xã và thành phố trực thuộc tỉnh (sau đây gọi tắt là huyện) như sau.

I. VAI TRÒ VÀ NHIỆM VỤ CỦA THƯƠNG NGHIỆP XÃ HỘI CHỦ NGHĨA TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN

Thương nghiệp xã hội chủ nghĩa trên địa bàn huyện có vai trò rất quan trọng, nó thực hiện mối liên hệ kinh tế giữa thương nghiệp với nông nghiệp, giữa sản xuất với tiêu dùng, giữa kinh tế toàn dân với kinh tế tập thể, giữa thị trường toàn quốc với thị trường địa phương, thực hiện mối liên hệ chặt chẽ giữa khâu bán buôn với khâu bán lẻ, thiết lập mối quan hệ mua bán trực tiếp giữa Nhà nước với người tiêu dùng, thực hiện việc mua bán thông qua hợp đồng kinh tế hai chiều, nhằm phục vụ và thúc đẩy sản xuất phát triển, phục vụ tốt đời sống nhân dân, đồng thời làm nghĩa vụ tốt với Nhà nước, đóng góp ngày càng nhiều cho nhu cầu chung của cả nước.

Về phân cấp giữa các ngày kinh tế, trong nghị quyết số 188-HĐBT ngày 23-11-1982, Hội đồng Bộ trưởng đã xác định là: "tập trung chức năng tổ chức và quản lý lưu thông hàng hoá vào các Bộ có chức năng lưu thông, còn các bộ có chức năng sản xuất thì tập trung vào nhiệm vụ tổ chức và quản lý sản xuất; không áp dụng nguyên tắc khép kín từ khâu sản xuất đến khâu lưu thông".

"Giữa các tổ chức lưu thông với nhau thì việc phân công mặt hàng và địa bàn kinh doanh phải xuất phát từ hiệu quả kinh tế. giảm mức thấp nhất số đầu mối giao dịch mua bán với cơ sở sản xuất, hết sức tránh tình trạng nhiều tổ chức của Nhà nước cùng mua bán một mặt hàng ở cơ sở sản xuất. Tận dụng khả năng sử dụng phương thức làm đại lý cho nhau trong việc mua bán".

"Các tổ chức kinh tế, văn hoá, xã hội... không có chức năng kinh doanh thương nghiệp thì không được kinh doanh".

Xuất phát từ vị trí của thương nghiệp trên địa bàn huyện và căn cứ vào quy định trên đây của Hội đồng Bộ trưởng, Bộ xác định nhiệm vụ của thương nghiệp xã hội chủ nghĩa trên địa bàn huyện như sau:

1. Về mặt quản lý hành chính thương nghiệp, phòng thương nghiệp huyện giúp Ủy ban nhân dân huyện và thay mặt Sở thương nghiệp thực hành chức năng quản lý Nhà nước về thương nghiệp và thống nhất quản lý thị trường huyện:

- Bảo đảm trật tự xã hội chủ nghĩa trong hoạt động của các tổ chức thương nghiệp xã hội trên địa bàn huyện;
- Tăng cường kiểm kê, kiểm soát và đẩy mạnh cải tạo xã hội chủ nghĩa đối với thương nghiệp tư doanh huyện;
- Tổ chức và quản lý tốt các chợ trên địa bàn huyện.

Làm cho lưu thông hàng hoá không ngừng được mở rộng một cách có tổ chức và các hoạt động trên thị trường được tiến hành theo đúng pháp chế Nhà nước, phục vụ đắc lực cho sản xuất và đời sống nhân dân.

2. Về mặt kinh doanh: Các tổ chức thương nghiệp xã hội chủ nghĩa có nhiệm vụ và có quan hệ với các ngành có liên quan như sau:

a) Thu mua nông sản, thực phẩm:

Thương nghiệp quốc doanh và hợp tác xã mua bán có nhiệm vụ thu mua các loại nông sản, thực phẩm (bao gồm thủy sản) trên địa bàn huyện do các tổ chức kinh tế tập thể, cá thể và các gia đình xã viên sản xuất ra (trừ lương thực, dược liệu, đặc sản xuất khẩu và những nông sản là nguyên liệu của công nghiệp chế biến được Nhà nước giao cho nhà máy mua trực tiếp ở các vùng sản xuất tập trung); làm đại lý thu mua cho các ngành khác chỉ có chỉ tiêu kế hoạch Nhà nước cho thu mua ở trên địa bàn của mình.

Các loại nông sản, thực phẩm vừa là hàng tiêu dùng trong nước, vừa là hàng xuất khẩu, vừa là nguyên liệu chế biến công nghiệp mà trước đây nhiều ngành cùng mua thì Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương giao cho công ty thương nghiệp huyện thống nhất thu mua (hoặc đại lý thu mua) rồi phân phối sản phẩm cho các ngành theo chỉ tiêu kế hoạch Nhà nước.

b) Thu mua và gia công hàng công nghiệp tiêu dùng:

Các tổ chức kinh doanh thuộc ngành nội thương ở huyện thu mua và gia công những mặt hàng của tiểu thủ công nghiệp và thủ công nghiệp sản xuất trên địa bàn của mình, trừ những mặt hàng do các công ty trung ương và công ty tỉnh trực tiếp gia công, thu mua.

c) Về bán lẻ và hoạt động dịch vụ:

Trừ các ngành lương thực bán lương thực, y tế bán thuốc chữa bệnh, văn hoá bán sách, bưu điện bán tem thư và báo còn lại do ngành nội thương chịu trách nhiệm bán lẻ các vật phẩm tiêu dùng cho đời sống, kinh doanh ăn uống công cộng và dịch vụ, cung ứng một số tư liệu sản xuất thông thường (như xe cải tiến, cuốc, xẻng, dụng cụ đồ nghề...), đại lý bán lẻ các mặt hàng cho các ngành khác theo hợp đồng kinh tế với các ngành ấy.

Các ngành sản xuất, vật tư, các đoàn thể quần chúng và các ngành khác không có chức năng lưu thông hàng hoá thì nhất thiết không được tổ chức bán lẻ hàng hoá.

II. MỨC HÌNH TỔ CHỨC THƯƠNG NGHIỆP TRÊN

ĐỊA BÀN HUYỆN

Để đảm bảo các nhiệm vụ trên và từ thực tiễn ở những huyện điển và ở nhiều những địa phương đã thực hiện việc xây dựng tổ chức thương nghiệp trên địa bàn huyện trong 5 năm qua, Bộ quy định mô hình tổ chức trên địa bàn huyện như sau.

A. THƯƠNG NGHIỆP QUỐC DOANH

1. Tổ chức:

Ở mỗi huyện trên cả nước và ở những thị xã (không phải là tỉnh lỵ) đều tổ chức một công ty thương nghiệp tổng hợp, vừa thu mua nông sản, thực phẩm, vừa bán lẻ hàng tiêu dùng, kinh doanh ăn uống công cộng và dịch vụ.

Ở các huyện ngoại thành được quy hoạch là vành đai thực phẩm có nhiệm vụ cung ứng thường xuyên các mặt hàng thực phẩm tươi sống, rau quả cho nội thành thì các công ty thực phẩm, rau quả thành phố đặt các trạm trực tiếp thu mua ngay tại huyện đó.

Ở các thị xã là tỉnh lỵ và thành phố trực thuộc tỉnh, nơi có các công ty của tỉnh đóng thì bố trí như sau:

- Nơi có số dân từ 15000 người trở lên được lập một công ty bán lẻ công nghệ phẩm. Công ty này chịu sự lãnh đạo hai chiều của Sở thương nghiệp và Ủy ban nhân dân thị xã, thành phố.
- Nơi có số dân dưới 15000 người nhưng đã tổ chức công ty và trên thực tế đang hoạt động thì tạm thời giữ nguyên. Công ty này cũng chịu sự lãnh đạo hai chiều của sở thương nghiệp và Ủy ban nhân dân thị xã, thành phố.
- Còn các nơi khác, việc kinh doanh mua bán và cung cấp cho cán bộ, công nhân viên ở đây do các công ty tỉnh trực tiếp phụ trách để hợp lý hoá về tổ chức (vừa bán lẻ tại thị xã, thành phố), hợp lý hoá về mạng lưới, tiết kiệm lao động và cơ sở vật chất kỹ thuật của ngành. Ủy ban nhân dân thị xã, thành phố trực thuộc tỉnh chỉ đạo công ty tỉnh về mặt thực hiện chỉ tiêu kế hoạch và phương thức bán ra thuộc quỹ hàng hoá của địa phương mình. Trường hợp ở những thị xã, thành phố trực thuộc tỉnh có công ty bán lẻ công nghệ phẩm thị xã, thành phố thì công ty công nghệ phẩm chủ yếu làm nhiệm vụ bán buôn, nhưng có thể mở cửa hàng bán lẻ để bán hàng tồn kho, hàng kém phẩm chất, hàng bán thử và những hàng hoá quá ít không đủ phân phối cho mạng lưới bán lẻ của công ty thị xã, thành phố.

Ở các công trường lớn, xây dựng thời gian trên 5 năm, có số công nhân và người ăn theo trên 20000 người thì có thể thành lập một công ty trực thuộc Sở thương nghiệp chuyên phục vụ công trình là một tổ chức thương nghiệp quốc doanh, có tư cách pháp nhân, thực hiện chế độ

hạch toán kinh tế độc lập, được mở tài khoản tại ngân hàng Nhà nước và được sử dụng con dấu riêng theo mẫu Nhà nước quy định.

2. Nhiệm vụ và quyền hạn:

a) Công ty có nhiệm vụ:

- Thực hiện việc thu mua (và đại lý thu mua) bán buôn, bán lẻ, cung cấp và kinh doanh ăn uống, dịch vụ trong phạm vi huyện, thị xã, thành phố trực thuộc tỉnh như đã ghi ở phần I trong thông tư này;
- Cung ứng hàng công nghiệp tiêu dùng cho hợp tác xã mua bán xã thu mua bán đại lý bán lẻ và uỷ thác cho hợp tác xã mua bán xã thu mua hàng nông sản, thực phẩm.
- Dự trữ hàng hoá theo định mức một số mặt hàng chủ yếu về công nghệ phẩm, nông sản, thực phẩm, vật liệu xây dựng và chất đốt;
- Chấp hành nghiêm chỉnh mọi chủ trương, chính sách, chế độ, thể lệ về kinh doanh mua bán, cung cấp và quản lý kinh tế, bảo đảm kinh doanh có hiệu quả kinh tế và nộp tích lũy cho Nhà nước theo quy định;
- Trong phạm vi nhiệm vụ và quyền hạn của mình, thực hiện các biện pháp nhằm cải tạo xã hội chủ nghĩa đối với thương nghiệp tư doanh và quản lý thị trường trên địa bàn huyện;
- Quản lý tài sản, tiền vốn và cán bộ, công nhân viên của công ty theo chính sách và chế độ quản lý hiện hành của Nhà nước.

b) Công ty có đầy đủ quyền hạn của một đơn vị kinh doanh thực hiện chế độ hạch toán kinh tế độc lập như ký hợp đồng kinh tế, được Nhà nước cấp vốn và vay vốn ngân hàng, được tuyển dụng lao động, các hình thức trả lương và chế độ trả thưởng, được trích lập 3 quỹ theo chế độ và tổ tụng những đơn vị, cá nhân vi phạm hợp đồng, xâm phạm tài sản xã hội chủ nghĩa thuộc phạm vi công ty quản lý...

3. Tổ chức bộ máy của công ty:

Giám đốc là người chỉ huy cao nhất của công ty và trách nhiệm điều hành mọi hoạt động của công ty theo chế độ thủ trưởng. Giúp việc giám đốc có từ 1 đến 3 phó giám đốc.

Cơ cấu bộ máy của công ty gồm có:

a) Các phòng chức năng giúp việc giám đốc có phòng kế hoạch - thống kê, phòng nghiệp vụ kinh doanh(bao gồm công tác giá cả và kho vận), phòng kế toán - tài vụ, phòng tổ chức - hành